

Видео 8: Надлежности, поднесување иницијатива за инспекциски надзор и спроведување на инспекциска постапка во животната средина Февруари 2023 година

Користете го инспекцискиот надзор за да обезбедите соодветна примена на законодавството и поголема заштита на животната средина

- Во вршење на инспекцискиот надзор, инспекторот е должен да постапува согласно со Уставот, законите, меѓународните договори ратификувани согласно со Уставот и други прописи донесени врз основа на закон
- При вршење на инспекцискиот надзор, инспекторот обезбедува заштита на јавниот интерес.
- Инспекторот во вршењето на инспекцискиот надзор обезбедува еднаквост, непристрасност и објективност кон субјектите на инспекциски надзор.
- Инспекторот е одговорен за стручно и совесно извршување на инспекцискиот надзор и за штетата предизвикана со незаконито дејствие или незаконито одбивање да преземе соодветно дејствие.

Инспекторот ја утврдува фактичката состојба и изведува докази во постапката на инспекцискиот надзор.

- Инспекторот е самостоен и независен во вршењето на инспекцискиот надзор и во преземањето на инспекциски мерки утврдени со закон.
- Инспекциските служби, преку своите веб страници и веб страницата на Инспекцискиот совет, редовно објавуваат информации од значење за јавноста, за спроведените дејствија и за преземените инспекциски мерки заради заштита на животот и здравјето на луѓето или имотот или заради потешки нарушувања на јавниот интерес.
- При вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот првенствено врши превентивна функција, а презема инспекциски мерки тогаш кога со превентивната функција не може да се обезбеди целта на инспекцискиот надзор.
- Надлежен орган за инспекциски надзор во животната средина на централно ниво е Државниот инспекторат за животна средина.
- Инспекциски надзор во животната средина на локално ниво се врши од инспектори за животна средина на локално ниво, кои се распоредени во организационите единици за вршење на инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје.
- Инспекцискиот надзор во животната средина може да биде:
 - Редовен инспекциски надзор,
 - Вонреден инспекциски надзор и
 - Контролен инспекциски надзор.

- Редовен инспекциски надзор е надзорот, кој е планиран однапред, со предвиден распоред согласно Годишниот план за работа на инспекциската служба и месечниот план за работа на секој инспектор.

- Вонреден инспекциски надзор се врши по службена должност или врз основа на пријава/иницијатива поднесена од физичко или од правно лице или од друг орган.
- Секое физичко лице кое има сознание дека постои загрозување на животната средина и здравјето на луѓето може да пријави и во полициска станица и еколинија.
- Државниот инспекторат за животна средина е должен да обезбеди еколинија.

- Иницијативата за инспекциски надзор треба да содржи: назив на инспекциската служба до која се поднесува, име и презиме и адреса на живеење на подносителот односно назив и седиште на правното лице, законски застапник или полномошник доколку го има, краток опис на повредата и назначување на субјектот кај кој се бара вршење на инспекциски надзор.

- Инспекторот нема да постапи по иницијативата за инспекциски надзор, во случај кога истата е нецелосна или нејасна и за тоа го известува подносителот.

- Инспекторот нема да постапи по анонимна иницијатива за инспекциски надзор, освен ако содржината на иницијативата не покренува прашање од јавен интерес утврден со закон или е неопходно отстранување на непосредна опасност по животот или здравјето на луѓето или имотот од поголема вредност или животната средина.

- Во случај кога иницијативата за инспекциски надзор не е во надлежност на инспекциската служба, инспекторот во рок од три работни денови од денот на добивањето, истата ја доставува до надлежната инспекциска служба за натамошно постапување и за истото го известува подносителот на иницијативата.

- Најдоцна во рок од 15 дена по завршувањето на вонредниот инспекциски надзор извршен врз основа на поднесена иницијатива, инспекторот е должен да го известува подносителот за резултатите од инспекцискиот надзор.

- Контролниот инспекциски надзор е инспекциски надзор со цел инспекторот да утврди дали субјектот на инспекцискиот надзор, по истекот на рокот определен во инспекцискиот акт, при претходно извршен редовен или вонреден инспекциски надзор:

- постапил по инспекцискиот акт во целост;
- делумно постапил по инспекцискиот акт и
- не постапил по инспекцискиот акт.

Водител

- Државниот инспектор врши инспекциски надзор над субјектите на надзорот, во секое време и на лице место.

- Инспектор за животна средина на локално ниво врши инспекциски надзор над субјектите на надзорот во секое време и на лице место.

- Доколку инспекторот за животна средина на локално ниво има сознание дека постојат неправилности во субјектите на надзорот за кои надлежен да постапува е државниот инспектор, должен е без одлагање да го информира Државниот инспекторат за животна средина.

- При вршењето инспекциски надзор, по потреба и на барање на инспекторот, може да присуствува службено лице од стручниот орган, односно од организациската единица за вршење на инспекциски надзор во животната средина на локално ниво

формирана во рамките на општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје, како и претставници на други стручни установи и правни лица ако за утврдување важни факти или околности е потребно стручно мислење.

- На барање на инспекторот, овластеното службено лице на МВР е должно да учествува при спроведувањето на инспекцискиот надзор.
- При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот има право на пристап во технолошките, производствените и други процеси, коишто се дел од дејностите и/или на активностите на субјектот на надзорот.
- При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот има право да запечати простории и/или предмети во временски период потребен за обезбедување докази потребни за спроведување прекршочна или кривична постапка.

- При вршење инспекциски надзор доколку инспекторот констатира неправилност од помал обем која како таква е пропишана во прописите од областа на животната средина, со решение изрекува мерка опомена, во кое е определен рокот во кој треба да се отстранат недостатоците и неправилностите утврдени со записникот од членот 31 од Законот за инспекциски надзор во животната средина.
- Доколку инспекторот утврди дека субјектот не постапил во дадениот рок, со решение изрекува друга инспекциска мерка согласно со членот 33 од Законот за инспекциски надзор во животната средина и прописите од областа на животната средина.

- Ако при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот утврди дека субјектот на надзорот не се придржува кон прописите од областа на животната средина, дадените стандарди и други акти со кои е регулирана активноста/дејноста, инспекторот со решение изрекува инспекциски мерка со која дава:
 - задолжување/наредба за отстранување на неправилностите и штетните последици што настанале со загадување или со деградација на животната средина и на природата и доведување на животната средина во претходна состојба,
 - забрана, која може да се однесува на целокупната работа на субјектот, на дел од инсталацијата и слично.
 - ограничување на употребата на технологија, технолошка линија на производи, полупроизводи, сировини, опрема и слично.
 - задолжување за преземање на превентивни мерки и
 - други мерки определени со посебните прописи од областа на животната средина.

- Доколку субјектот на надзорот не постапи согласно со решението на инспекторот и не ги отстрани причините за настанатата состојба утврдени со решението, инспекторот поднесува барање за поведување на прекршочна, односно кривична постапка пред надлежен орган.
- Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот утврди дека субјектот на надзорот не се придржува кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди и други општи акти и покрај определувањето на рокот во решението во кој неправилностите треба да се отстранат, инспекторот може да поднесе барање за поведување прекршочна, односно кривична постапка пред надлежниот орган.
- Во случај кога ќе се утврди постоење на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, инспекторот може да издаде усно решение за итно и неодложно отстранување на утврдените недостатоци кои ги констатирал при увидот со

записник. Ако вака констатираните неправилности претставуваат опасност за животната средина, животот и здравјето на луѓето, инспекторот може веднаш да издаде усно решение, со кое го забранува вршењето на дејноста и/или активностите, како и да забрани употреба на средствата и опремата за вршење на дејноста и/или активност

Се надевам дека успеав да Ви помогнам и да Ви ги доближам надлежностите, поднесување иницијатива за инспекциски надзор и спроведување на инспекциска постапка во животната средина

Доколку сте еколошка граѓанска организација, контактирајте го Македонското здружение на млади правници за да добиете дополнителни информации и поддршка преку Програмата за правна и менторска поддршка на еколошки граѓански организации.